

Všichni si vycházíme vstříc

rozhovor s šéfkou přehlídky Lenkou Janyšovou

Lenko, v redakci jsme investigativně vytyšili, že to vypadá, že Mladá scéna se příští rok přesune do Brna. Co ty na to?

Myslím, že jo. Potřebujeme větší prostor, a ten se určitě v Brně najde (smích).

Takže třeba nějaká fotbalová hala nebo stadion?

Jo, to by mělo šlo (smích).

O tom, že přehlídka roste a jezdí sem víc lidí, mluvíme skoro každý rok. Kolik to bylo letos?

Letos se stalo to, že přijelo enormně moc lidí na celou dobu přehlídky a přijelo několik početných souborů, které tady zůstávaly, i když nehrály. Měli jsme asi 150 hrajících členů souborů a dalších asi 50 se přijelo jen podívat. Prostory Malé scény tím pádem přestávají stačit.

A máš nějaký plán, co s tím?

Jsou dvě možnosti. Buď říct, dobře, bude tady hrát jen deset souborů, a pak nám bude Malá scéna pravděpodobně stačit. Anebo nechat současný větší počet patnácti souborů, ale pak musíme něco vymyslet. Protože na přehlídce je důležité, aby si soubor mohl představení vyzkoušet, aby ho mohl hrát v prostorách, které potřebuje, ale také aby diváci dobře viděli, slyšeli a mohli z představení mít zážitek, který se jim soubor snaží připravit. Příští rok by se tak mohla hrát dvě představení vždycky proti sobě, na Malé scéně a současně v Roškotově divadle nebo jiném prostoru. Každý soubor by tak hrál dvakrát.

Letos se to už v jednom případě stalo. Ale organizačně je to určitě náročnější.

To určitě je, najednou potřebuješ třeba víc techniků. A taky musíš sladit, jak se přechází z jednoho místa na druhé, aby navazovala diskuse, aby prostě každý byl tam, kde má být. Ale nevisím v tom zas tak velký problém.

Letos přehlídka nemohla využívat prostory gymnázia, které se rekonstruuje. Jak se vám z tvého pohledu podařilo s tímhle handicapem vyrovnat?

Když jsem zjistila, že se gymnázium musí 21. června musí kompletně vystěhovat a nedostaneme se do něj ani na ty tři dny, udělalo se mi trochu mdlo. Začala jsem obcházet všechny školy, všechny svoje známé, kteří by mohli pomoci. Bylo fajn, že mnoho ředitelů se zachovalo velmi vstřícně a

pomohlo nám. Ani tak jsem ale ještě ve středu nevěděla, jak to dopadne. Měla jsme hodně pomocníků, druhým rokem mi jezdí pomáhat studenti z DAMU, pracuje tu tým lidí, kteří už ví, co a jak, ale tahle situace byla nová. A nemohla jsem jen tak někoho poslat, aby věci zařídil, protože jsem prostory domlouvala já. Bylo to složitější.

Předpokládám, že příští rok se bude přehlídka na gymnázium vracet.

Věřím tomu, že to pan ředitel povolí.

Mladá scéna slaví v Ústí nad Orlicí desáté výročí. Co pro tebe bylo za těch deset let nejtěžší?

Vlastně ani nevím. Jsem člověk, který si nestaví bariéry, nemyslím si, že něco nejde. Do organizace přehlídky jsem od začátku šla s velkou chutí. Protože máme i gymnaziální soubor, měla jsem pocit, že to dá něco i mým studentům – naučí se organizovat velkou akci. A když nastal nějaký problém, byla to výzva k tomu, abychom ho nějakým způsobem vyřešili.

A co ti za těch deset let udělalo největší radost?

Nejvíce mi dělá radost, že když ti mladí lidé přijedou do Ústí, tak se spolu baví. Mám pocit, že komunikujeme velmi podobným jazykem, že nikdo nesoutěží a většina souborů je velmi vstřícná. Je tu moc hezká atmosféra, při představeních i na diskusích. Všichni si vycházíme vstříc, a to mi připadá kouzelné.

David Slížek

JEDNABÁSEŇ, ZUŠ Jižní město, Praha: O co jde...?

Hledání viny a úměrného trestu

 rozhovor se souborem

O co teda jde...?

Dita: Chtěli jsme hrát o vztazích, protože jsou často dost komplikované. Vybrali jsme nějakou zápletku a pak jsme řešili, jak se lidi zachovají, jak na situaci zareagují...

Jak jste dospěli k zápletky spojující kouření ve škole, prezentaci projektu a potenciální rozpad kamarádství?

Lea: Zvažovali jsme různé možnosti, nechtěli jsme ale nic příliš problematického a vyhraněného, a tak jsme dospěli k

tomuhle. Říkali jsme si, že takové problémy se dát můžou, že to není nereálné a že se to může týkat i někoho z diváků.

Klára: Chtěli jsme zobrazit nějakou bezvýchodnou situaci a zároveň jsme chtěli, aby nám to bylo nějakým způsobem blízké – z nám blízkého prostředí, abychom hráli nám věkově blízké charaktery. Tak dlouho jsme přemýšleli, co to teda bude za prostředí, za téma, až z toho vylučovací metodou vzešel tento námět.

Viki: Zároveň jsme hledali situaci, v níž nebude nést vinu pouze jeden člověk, aby to bylo z hlediska vztahů ještě složitější. V našem představení se na průšvih podíleli i ostatní a přesně se neví, čím to byla vina.

Vojta: Nechtěli jsme ani nic banálního, ani nic extrémně vyhraněného, co by naše postavy nemohly zažít. To, že ve škole kouří, ještě samo o sobě není žádný problém, ale to, že ta škola může shořet, už problém je. Jádrem situace je hledání viny a úměrného trestu.

Jak krystalizovaly vaše charaktery? Vycházeli jste spíš ze

sebe, nebo jste si chtěli vyzkoušet nějaký protiúkol?

Klára: Začali jsme úplně od ničeho a pracovali s dvěma složkami: s povahou postavy a vztahem postavy vůči Johaně. Obě složky jsme brali stejně vážně, a pak se nám začalo skládat, co bude naše postava vlastně za člověka a jaký postoj bude mít zaujímat v situaci, do které se Johana a celý tým dostali.

Byla jsem zmatená z toho, kde se to vlastně odehrává... Zpočátku to na mě působilo jako americká highschool, pak jste tam ale zmiňovali koncert Květů a vyšlo najevo, že do Ameriky se teprve jede díky projektu...

Lea: Úplně konkrétně jsme to neumístili, ale bylo to asi v Praze. Jsme z Prahy.

Vojta: Někdy klasický pražský gympl.

Klára: Právě proto je cesta do Kalifornie taková „velká věc“.

Dneska vám během představení spadl do hlediště míč, se kterým jste si házeli...

Dita: Stalo se nám to dneska poprvé, ale počítali jsme s tím, že se to někdy stane. A předem jsme se domluvili na tom, co budeme dělat, až se to stane.

Klára: Tím, že se nám to ještě nestalo, bylo jasné, že se nám to stane tady (smích).

Pro koho tohle představení většinou hraje? Pro jakou cílovku?

Eva Hodinová (režisérka): Pro festivalovou.

Soubor: Hráli jsme to jenom třikrát.

Třikrát a dost, nebo na tom budete ještě pracovat?

Eva Hodinová: V téhle podobě už bohužel pracovat nebude. Tři z pěti herců v tomhle souboru končí, takže to pro nás dneska bylo takové poslední džínové setkání.

-jita-

Vlastně jo – O co jde...?

Soubor Jednabáseň ze ZUŠ Jižní Město Praha přivezl příběh, který jako by symbolicky završil pyramidu témat, která se na letošním festivalu objevila. Na jedné straně – byť se jedná o autorskou věc – vypadala tak trochu jako adaptace nějakého románu (či seriálu) – o středoškolácích a jejich problémech. Na druhé straně viditelná nešikovnost, týkající se hereckého provedení kusu sice dávala najevo snahu podat co nejlepší a nejintenzivnější výkon, ale možná právě ta úporná snaha byla na úkor věci. Můžeme sice kalkulovat s informací z předchozího kola, kde to prý bylo všechno jinak... Ale divák vidí, co vidí. V tom je kouzlo a zrada divadla. Každé představení je originál, a záleží na shodě příznivých či nepříznivých okolností, jak se povede.

Inscenace přinesla text, který předestřel neřešitelný problém. Elitní skupinka středoškoláků vyhraje prestižní soutěž týkající se ekologické tematiky, a je vyslána se svým projektem do Ameriky. Nicméně, v mezích se stane, že někteří ze studentů kouří v šatně a nedopatřením to zde podpálí. Při činu je přichycena pouze Johana, shodou okolností hlavou skupiny, schopná a chytrá dívka, s velkou budoucností. A vezme celou věc na sebe – za to je pochopitelně vyloučena ze školy, a logicky i z projektu, jehož byla iniciátorkou. Soubor ukazuje prostřednictvím modelových situací a střetů členů skupiny charakterů jednotlivců v konfrontaci s ostatními. A mezi řádky poukazuje na to, jak se ten či onen člověk bude patrně chovat během celého života.

Samotné téma je vyhraněné, že nejde řešit tak, aby byli všichni spokojeni. Čelit následkům někdo musí, a Johana, aby zachránila svůj projekt a jako přirozená vůdkyně kolektivu to bez rozmyšlení udělá. Celá věc ovšem způsobí, že se kolektiv následně rozpadne. Jednoduše proto, že ostatní nechtějí přijmout spoluodpovědnost (viz v programu nabízený klíč: Proč to dál řešit: O co jde...?) Na jedné straně je tenhle přístup pochopitelný, a logický, protože tuhle „daň z blbosti“ prostě musí někdo zaplatit, tak, aby vzniklo co nejméně škod. Na druhé straně lze chápat i ukřivděnost Johany, která doufá, že „někdo něco udělá“. Její zklamání se projevuje tím, že se od skupiny izoluje, a tím v každém bobtná pocit viny. Zatímco jediný Šimon si polepší, protože se díky tomu stane vedoucím projektu, Johaniny kamarádky cítí výčitky svědomí, ale nakonec dojdou k tomu, že lepší je nechat to tak...Morální dilema, které stojí proti racionálnímu řešení situace (Neměli kouřit! A když už kouřili, bylo dobře, že to neodnesli všichni), mají všichni. Johana se tu tedy ocitá v roli oběti a zároveň morálního soudce ostatních.

Zatímco východiska příběhu jsou zajímavě ložena (být chvílemi připomínají americký soap o modelových problémech středoškoláků), samotné scénické provedení se opravdu příliš nepovedlo. Jednání všech bylo nepravděpodobně expresivní – s velkými ilustrativními gesty a zbytečně zdůrazněnou mluvou; přehnané, aniž by se jednalo o nadsázku. V průběhu 20minutového příběhu jsme zažili množství hluchých míst, vyplněných plevnými pohyby a slovy. To vše přičítám nedostatečné zkušenosti herců – ve zkušebně mezi svými to vypadá jinak, než když se vystupuje před několika desítkami vstřícně, ale i kriticky naladěných mladých divadelníků.

Jana Soprová

menšívětšízlo projekt
vocode
pročocošlo
vinanevina fotbal
konec

*Asi mi uteklo řešení toho konce,
nepochopila jsem to. Nedalo mi to tu
message, kterou mi to mělo dát.*

Bára

*Když to začínalo, myslel jsem si,
že to bude nějaká hra o fotbale.
A pak jsem byl zklamaný, že tam
tohle téma už dál nebylo a bylo to o
něčem jiném...*

Peťa

*Moc nevím, co si z toho mám vzít.
Bylo to o něčem, ale nevím proč.*

Leona

Rušily mě jednotlivé přestavby.

Matěj

*Zajímalo by mě, kdo přišel s tím té-
matem. Zdálo se mi, že herci nehráli
moc ze sebe.*

Kuba

Jak to skončilo?

Emma

Nesouměrné cesty aneb Kam to vlastně jde?

Autorský projekt pražského souboru bilancuje na hraně fikčního dramatického příběhu a autentické herecké výpovědi. Jde o příběh, nebo respektive „obraz jedné situace“, jak nám říká anotace, ve které se ocitá pětice mladých studentů poté, co byla ohrožena budoucnost jejich společného školního projektu. Vedoucí skupiny se ne zcela záměrně dostala do situace, kdy svojí obětí (tím, že na sebe vzala společný „průšvih“) musela zachránit očekávanou zahraniční cestu pro celý tým. V rámci nastalé situace vidíme jednotlivé členy skupiny, včetně teď už bývalé vedoucí, jak u každého dochází k vnitřnímu i k otevřenému zápasení mezi vlastní ambiciózností, pohodlností a pragmatismem na straně jedné a špatným svědomím, pocitem solidárnosti a přátelskou vazbou na straně druhé.

Témata vytyčené situace jsou tedy víceméně čitelná: oběť, vina, svědomí a vůbec celý spor výše popsaných instancí v rámci každého člověka zvlášť i v rámci skupiny. Hloubka těchto témat, stejně jako narativní i dramatické kvality děje, jsou ovšem sporné. Chápu sice, že smyslem bylo skloubit uvěřitelný studentský příběh s těmito velkými tématy, a že se soubor patrně chtěl vyhnout jakýmkoliv velkým dějovým motivům, jako je smrt a další výrazné momenty. I tak tu ale zůstává poměrně zásadní nesouměrnost mezi tím, za co považují děj postavy a jak jej vidím já jako divák. Například to, že o neúplném podpálení šatny se mluví, jako by šlo o fatální událost tragických rozměrů, ve které se láme lidský osud. Týká se to ale i nastalé situace: spor o to, kdo má a kdo nemá jet na prezentaci projektu do zahraničí, na mě zkrátka nedokázal působit tak vážně, jak se mi to snažily zprostředkovat postavy na jevišti. Témata a morální dilemata, které z této události měla vyplynout pro postavy a potažmo i pro diváky, jsem tu chápal spíše jako uměle přidaná než logicky pramenící z děje.

Nesouměrnost mezi velmi banálním příběhem (na jehož banalitu se nadto upozorňuje zcela mimo jdoucím motivem fotbalu) a velmi nebanální reakcí na tyto události se úzce týká hereckého projevu. Zde navíc nejde jen o vztah s příběhem, ale především s celkovou (ne)dramatickou situací na jevišti: herci jakoby snad intuitivně cítili, že v režii a ve scénáři této inscenace nenastává žádné dramatické jednání, a tak se to snaží kompenzovat přehnaně „dramatickou“ křečí. Místo toho, aby naopak více rozvinuli přirozeně autentickou polohu, která tu v několika světlých okamžicích inscenace prosvítá na povrch (hlavně u nesporně talentovaných představitelů Johany a Silvie) a která má nepochybně mnohem větší interpretační potenciál k tomuto typu anti-příběhu.

Takto je však výsledkem pouze o to větší nesouměrnost mezi obsahem a formou, což podtrhuje i převážně bezradná mimická scéna, především její tak časté „obíhání koleček“. A je to škoda, protože soubor má nejen nesmírně talentované herce, ale i celkově velmi sympatické dramaturgické směřování k autentické autorské výpovědi. K té je v tomto případě pouze načrtnutá cesta, po které se však inscenace dále nevydává.

Lukáš Černý

Vytrženo z diskuse

Nevěřila jsem postavám. Neshodovala se intenzita projevu s mimikou a gesty, pustila se do diskuse jedna z diváček. Druhá hned oponoval s tím, že postavám naopak věřila, přišly jí realistické a nevnímala u nich stylizaci. Situace nebyly tak vyhrčené, jako to představitelky podávaly, nesouhlasil další diskutující. Dalšího

debatéra zaujalo téma, kdy jedna holka vezme kolektivní problém na sebe. Problém se podle něj ale nakonec nijak nevyřešil. S tématem viny a touhy po trestu souhlasil i další debatér. Ukázalo se, že i talentovaný a silný člověk má své slabé stránky, zaznělo ještě k tématům inscenace. Jeden z diváků ještě podotknul, že ne vždycky věřil textu. Jana Soprová byla překvapená, že de o autorskou věc, v mnohém jí připomněla jiné tituly. V inscenaci podle ní šlo o téma viny, přijetí odpovědnosti za něco, za co nemůžu sama. Johana je zároveň obětí, ale částečně i manipulátorkou situace. U souboru je patrné, že se jedná o začátečníky, řada věcí je příliš „vymyšlená“ a nepůsobí přirozeně, ale nacvičeně, řekla lektorka. Bylo tam spousta plevelných pohybů (třeba obíhání scény) a nepřirozená práce s rekvizitami. Podle Petra Váši by stálo za to ubrat míru exprese. Anebo naopak dotáhnout stylizaci do krajnosti. Přexponovaná gesta mu připomínala komix, kde se z detailu dělá drama. Kdyby soubor chtěl inscenaci hrát jako komix, možná by to fungovalo přesvědčivěji. Pro Jiřinu Lhotskou bylo představení postaveno především na slovech. Už rozdělení postav a rolí podle ní postavilo některé herce před protiúkol. Kvůli přemíře snahy pak postavy někdy nepůsobily věrohodně. Jan Holec měl z textu pocit určité literárnosti, „smrděl papírem“, jako by jej souboru někdo napsal. Soubor se podle lektora ale naopak snažil o autenticitu. Herci deklamovali, ale uvnitř neměli dialogy obhájené. Trochu mě zklamal konec, nedošlo k žádnému řešení, dodla Holec.

zapsal -das-

MALÁ a VELKÁ, DĚS Český Krumlov: Ukradená krev

Štve nás, co se děje
v katolické církvi
 rozhovor se souborem
Děvčata, jaké to je, hrát poslední den?

Verča: Hrrrozný! Člověk se musí večer předtím kontrolovat. Včera večer bych si hraní užila nejvíc...

Zase můžete odjíždět s pocitem, že jste přehlídku krásně zakončily! Řekněte mi, odkud k vám přišlo téma vaší inscenace? Náboženská témata jsou často riskantní, čelí nebezpečí klišé, nebály jste se toho?

Verča: Náboženská témata přišla až později. Nejdřív jsme hledaly, o čem bychom mohly hrát, a našly jsme v Palachově knihovně na Filozofické fakultě hru o dreyfusiádě.

Marta: Špatnou hru...

Českou?

Marta: Německou.

Verča: Německou špatnou hru. Ale řekly jsme si, proč nevyužít to téma a našly jsme si k tomu českou hilsneriádu.

Marta: Na začátku jsme byly zaujaté tím, že zkusíme zpracovat nějakou dějinnou událost, která je pro nás kontroverzní a zajímavá. Postupně se v události pak téma hledalo. Náboženské téma vyplynulo z toho, že jsme obě věřící a dost nás štve, co se v současné době děje v katolické církvi. Štvou nás Slušní lidé z Brna, kteří nám to křesťanství trochu vykrádají. A proto jsme se klišé nebály. Věděly jsme, že to říkáme samy za sebe.

Máte na mysli brněnskou kauzu Naše násilí a vaše násilí?

Verča: Ano, ale inscenace vznikla dřív, takže na ni přímo nereaguje. Nereaguje ani na kauzu s Vitem Rakušanem nebo

s Okamurou, to se nám přidalo později.

Vaše uskupení tvoříte jen vy dvě a všechno si děláte samy?

Holky: Ano!

Nemáte někdy pocit, že jste oproti mase diváků v oslabení, dvě takové křehké dívky?

Verča: Já si tak nikdy nepřijdu.

Marta: Já taky ne, protože jsme sehraná dvojka a známe se hrozně dlouho. Ale cítím, že nám chybí někdo třetí, kdo by se na náš tvar ve výsledné verzi podíval a řekl nám režijní detaily, které my nejsme schopné vidět. Musíme si na ně přijít až skrze odehraná představení a následné diskuze.

Kde jste se potkaly?

Marta: V porodnici.

Verča: My spolu vyrůstáme.

Marta: Naše mamky jsou kamarádky. Ale divadlo jsme spolu začaly dělat až na gymnáziu.

Máte teď výjimečnou příležitost zhodnotit přehlídku zpětně. Jaké představení vás oslovilo nejvíc?

Holky: Hm, těžké...

Verča: Mě strašně zaujal soubor Buddeto! z Plzně. Ten strašně dlouhý název to mělo... A líbila se mi Zuzanka.

Marta: Mám to asi dost podobně.

Který porotce vám byl nejsympatičtější?

Marta: My máme asi nejradši Jiřínu Lhotskou, protože ji známe, ona je z jižních Čech. Jsem ráda, že je porota letos hezky generačně vyrovnaná. Myslím, že se doplňují, každý má co říct a každý vidí věci trochu jinak. Přijde mi super, že si Honza Holec vždycky vybere konkrétní věc, kterou konstruktivně popíše a potom souboru poradí, aniž by je režíroval.

-ška-

Ukradená krev

Po ložském úspěšném představení Svět nás má, glosující s nadsázkou postavení jednotlivce (ženy) ve světě, v tomto roce zvolil soubor Malá a velká, Děs Český Krumlov téma daleko (zá)važnější. Zkoumá se tu formou polodokumentárního divadla poezie roce vliv náboženství a jeho konkrétních hodnot vztah k pronásledovaným menšinám. V jednotlivých zastaveních metaforickou formou propojuje nespravedlnosti vůči menšinám v průběhu české historie (protižidovské náklady během Hilsneriády, čtení jmen romských obětí v koncentračním táboře Lety ad.) a proplétá tyto příběhy citáty z bible, event. Úryvků ze současných projevů politiků a duchovních. Samotný název Ukradená krev odkazuje k případu vraždy křesťanské dívky Anežky Hrůzové, z něhož byl obviněn Žid Leopold Hilsner, a kauza získala obudné rozměry antisemitského tažení. Jedním z argumentů bylo obvinění, že panenské Anežce byla v židovském rituálu „ukradena“ krev.

Je pravda, že některé konotace, i samotné příběhy nemusí být neinformovaným divákům na první pohled zřejmé, stejně jako některá propojení motivů. Paradoxně: i když je celé představení postaveno především na slovech, je to právě atmosféra, kterou dokážou obě herečky v představení vytvořit, proudění zvláštní energie mezi jevištěm a hledištěm. A to poměrně skromnými, ač neobvyklými prostředky – symbolicky se odehrává v „tvůrčí kuchyni“ (základní rekvizitou je těsto mísené na vále, včetně trochu zbytečné, škodolibé scény házení mouky na diváky).

Marta Hermannová a Veronika Holcová, jediné autorky inscenace, se postaraly o všechny prvky samy a dokázaly je složit do opravdu pozoruhodné mozaiky. Vyhledaly si podklado-

vé dokumentární materiály, propojily jednotlivé epizody, domyslely nejružnější možné souvislosti, a scénicky dotvořily projekt. Z jejich představení je cítit nadšení pro věc i dostatečná tvůrčí zručnost, takže celek působí autenticky – i když třeba nepochopíte veškeré souvislosti.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Měl jsem husí kůži, odstartoval debatu k poslednímu představení přehlídky jeden z diváků. Představení na mě působilo tísnivým dojmem, dodal další. Moment, kdy herečky klečí a modlí se, mi byl nepříjemný, podotkl další z debatérů. Jsem ráda za politické téma, málokdo, zvláště amatérské divadlo, si na ně troufne. Možná mi trochu vadilo, že už na začátku naznačují, že to celé bude vážné, vyslovila svůj názor další z diváček. Další chválila propojení hilsneriády s koncentrákem v Letech, které podle ní bylo strašně chytře udělané přes dopis kardinála Duky. Jedna z diváček byla na začátku trochu zmatená, protože nezachytila informaci o tom, že se budou číst jména mrtvých z Let, a došlo jí to až hodně pozdě. Petr Váša měl z představení rozpačitý dojem. Zdálo se mu, že osciluje mezi krásnými obrazy a tlakem na pilu. Když prostředky posunete trochu dál, dostanete se na hranici citového vydírání, řekl souboru. Po úvodních slovech jsem si myslel, že budete hrát o tom, co to vlastně je křesťanská láska, dodal s tím, že nepochopil scénu s krédem (vyznáním víry). Pro někoho zvenčí, kdo nezná souvislosti, může inscenace vyznít jako že staví zlé, hloupé, rasistické křesťany proti židům. Jiřina Lhotská představení přijala se vším všudy. Mělo podle ní silnou osobní výpověď, sevřený divadelní tvar a byl to silný autorský počin. Ale foukání mouky lektorce přišlo jako zbytečný efekt, bez kterého by se obešla. Do případu Hilsnera dodal soubor obecnější rovinu nenávisti k lidem na okraji společnosti, dodala lektorka. Jan Holec souboru poděkoval za to, že na přehlídku přivezl autorské angažované divadlo. Z představení ale měl podobný dojem jako Petr Váša. Po úvodu očekával, že v inscenaci bude nějaká přidaná hodnota, která ale pro něj nakonec nebyla dostatečná. Herečky mají na to jít v divadelní práci mnohem mnohem dál, zakončil Holec.

zapsal -das-

Ukradená víra

Inscenace Marty Hermannové a Veroniky Holcové je autor-skou výpovědí dvou hereček o jejich víře a o společensko-politickém zneužívání této víry. V rámci historického kontextu Hilsneriády se inscenace vyjadřuje k aktuální kauze kolem romského koncentračního tábora v Letech, čímž dává do souvislosti dnešní a tehdejší principy propagandy, dezinformace a obecně rozšířené rasové nenávisti.

Formálně pak jde o autenticky zahraniční a přesně režijně vystavěnou inscenaci, která má vytříbenou celkovou estetizaci, pracuje se znakovým významem gest a předmětů, ale i s čistě materiální sugestivností některých rekvizit. Vyprávěcím rámcem inscenace je prostředí jakési rituální kuchyně, kde dívky připravují židovské nepečené chleby. Přitom ale za doprovodu křesťanských modliteb mísí krev a těsto, takže z rituální kuchyně se může lehce stát i oltář pro eucharistii.

Textová stránka inscenace má výborný nápad a ohromný potenciál. Myslím tím především téma vyrovnávání se s křesťanským odkazem, respektive jeho zneužívání v propagandistickém diskurzu, které je stejné ve 30. letech jako dnes. Vždy jde o prázdnou rétoriku, která má za cíl vymezit my a oni (a kupodivu ji pro tyto potřeby přejímá i národ, který se jinak chlubí svoji antiklerikálností a ateismem). Důležité přitom je, že MALÁ a VELKÁ tuto společenskou dezinterpretaci pouze nekonstatují (v reprodukci tehdejších mediálních i společenských frází, ale i ve čtení gratulačního dopisu kardinála Duky poslanci Tomio Okamurovi), ale že se k ní neironicky vymezují vlastním pojetím křesťanství skrze étos lásky k bližnímu, a to v první a poslední scéně inscenace, která je upřímnou výpovědí hereček k tomuto tématu.

Na druhou stranu si myslím, že toto téma je samo o sobě tak nosné, že už by nepotřebovalo rozšiřovat o kauzu tábora v Letech. Masová hysterie kolem Hilsneriády je tu totiž tak sugestivně vykreslena a její souvislost s dnešním mediálně-společenským lynčem všeho „jiného“ je tu natolik zřejmá, že další konkretizace aktuální kauzou už je možná zbytečná. Co víc, do zkoumaného vztahu křesťanské víry, pseudokřesťanské morálky a židovské kultury se tu najednou přidává další specifický kontext kultury romské (zpřítomněné i romskou hymnou). Ačkoliv může jít o dramaturgický záměr (zaštitit všechny tyto kultury pod víru v jednoho Boha), a ačkoliv Hilsneriádu i Lety spojuje téma mediální manipulace, motivicky a kontextově se tím inscenace už trochu příliš rozkořčuje. Inscenace významně komunikuje i po formální stránce. Už základní poloha hereckého projevu je naprosto klíčová pro přijetí tématu, které by v jiném podání mohlo sklouzávat k manipulaci

nebo citovému vydírání. To se ovšem neděje, protože obě herečky používají svůj dobře školený hlas a přirozený tělesný pohyb velmi k jemnému, nenásilnému a autentickému hereckému výrazu, bez sebemenší známky křeče. Neuchylují se tedy příliš často ke zbytečně expresivním polohám, ale zároveň ani nesází na onu otravně lyrickou pseudopoetičnost, ke které podobně závažná témata často vyzývají.

Jak už jsem naznačil výše, prostředí rituální kuchyně je funkční v tom, že tu lze velmi přirozeně a nenápadně propojit židovskou a křesťanskou tradici rituálního jídla. V tomto smyslu mě možná mrzelo jen to, že práce s moukou, těstem a krví nešla ještě o trochu dál. Napadlo mě třeba, zda by nefungovalo, kdyby se dívky krví nakonec polily, nebo kdyby se ještě výrazněji nezapatlaly moukou. Takto bylo postupné ušpinění spíše jen symbolické, což je sice funkční, ale potenciál materiálu se mohl využít ještě víc. Ale hádám, že to lze říct asi vždycky.

Lukáš Černý

aktuální
pekařky
protivšem
hustý
politika
těsto
nesnášenlivost
církve
fňuk

*Strašně se mi líbilo, jak tam holky
zapasovaly tu dnešní dobu, dopisy
s Tomiem.*

Petr

*Líbilo se mi, s jak originálními věcmi
pracovaly - třeba s těstem. Líbila se
mi celkově jejich scéna, rekvizity.*

Bára

Nevím přesně, co bylo tématem.

Anička

*Z propojení historie a současnosti
jsem byla trochu zmatená. Vždy se
něco stalo najednou a nebylo to blíž
vedený.*

Emma

Básně, které se nevešly

Mladá na Malý slaví 10 let

Když jsem si myslela,
že jsem mladá
vyfotila jsem se
na Malé scéně na WC
do zpravodaje

jak popisné
Mladá na Malé
dávno vím,
že už tenkrát jsem byla stará
uteklo deset let

Jasanka Kajmanová

Nostalgie v Ústí žije

Zlatníková ruka
přidává zlata
do výlohy

kluci jdou
s květinami
pro vysvědčení
cestou na prázdniny

a Mladá scéna
pokračuje po svém
už je pátek

ještě si stihnete koupit
staré pohlednice Ústí
na místo pozdravů ústy
pošlete za spoustu prachů

můj milý brachu,
jsem tady a hraju
jsem tady a hraji si
jsem tady a hrají mi

Jasanka Kajmanová

Ústí, Ústí, brzy zas!

Je devět minut po půl třetí, prázdným barem Malé scény zní ambientní hudba a zataženou Havlíčkovou ulicí za okny profukuje vítr. Jedna z posledních osadnic Berta s nočníkem na hlavě mi právě přišla říct, že prší. Myslím, že existuje termín (pokud jsem si ho nevymyslela já a nezapomněla to, což se mi občas stává) „povýletní prázdnota“. Člověk se sice třeba těší domů, ale zároveň první dny po příjezdu neví, co se svým životem. Čeká, že mu někdo zahraje nějaké divadlo a pak to pěkně rozebere, že se půjde najíst do jídelny s velkou nafotoshoppedou fotografií Ústí a pak odevzdá táč na jezdící pás. A zatím se sklízí venkovní stoly, cinká poslední uklizené nádoby a Hulákovi nakládají své zelené fáro.

Uvědomila jsem si letos víc než na jakékoliv předchozí akci, jak moc jsou přehlídky, jako je Mladá scéna, důležité. Víím, ono se to říká, setkání mladých lidí, sdílení... až se to omrzí a zní to jako kliše. Tím spíš mě zarazilo, nakolik moc jsem to cítila. Divadlo je v kultuře tak důležité. A pro mladé lidi snad ještě víc. Kolik si toho můžou jeho prostřednictvím zakusit, kolik toho říct!

Promiňte mi rozjímání, už končím, čas se nachýlil. Hulákovi odjeli a místní zamkli Malou scénu. Jsem poslední. Tak už jen ten Oskar dofotoj a půjdeme chytout nějaký vlak. Za čtyři minuty půl čtvrté, však on nějaký pojede. Na viděnou příští rok!

Eliška Raiterová

P.S.: Chtěla jsem ještě napsat, že mi udělalo velkou radost rozhodnutí poroty ohledně přímého postupu a doporučení na Jiráskův Hronov. Že byli výteční Stinné stránky a Zpátečníci, o tom není pochyb, a tak jsem tím spíš ocenila rozhodnutí udělit nominaci mladému talentovanému souboru VTAHU. Všem moc gratuluji!

P.P.S.: Ačkoliv se vzhledem k okolnostem v minulých číslech zpravodaje naznačených pochopitelně nabízí otázka, jestli neměl na udělení přímé nominace souboru VTAHU vliv jeho brněnský původ... V neděli odpoledne redakce objevila další důkaz, který brněnskou tezi podporuje. Nápis na venkovní zdi kulturního domu!!! Fotografii přikládáme!

Mladá scéna 2018: výsledky a ocenění

Lektorský sbor na Mladé scéně 2018 uděluje tato ocenění:

souboru Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí **za výtvarnou složku a zvukový plán** v inscenaci **Zoe**

souboru Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště **za práci s jevištním obrazem** v inscenaci **Tak trochu Maryša**

souboru MALá a VELká, DĚS Český Krumlov **za autorské zpracování tématu** v inscenaci **Ukradená krev**

souboru Zpátečníci, ZUŠ Štítného, Praha **za inscenaci Gerta S.**

souboru Stinné stránky, ZUŠ F. L. Gassmanna, Most **za inscenaci Hra na Zuzanku**

VTAHU, SVČ Lužánky, Brno **za inscenaci Návrat nežádoucí**

Do programu Jiráskova Hronova lektorský sbor doporučil:

Zpátečníci, ZUŠ Štítného, Praha s inscenací Gerta S.

Stinné stránky, ZUŠ F. L. Gassmanna s inscenací Hra na Zuzanku

Do programu Jiráskova Hronova lektorský sbor nominoval:

VTAHU, SVČ Lužánky, Brno s inscenací Návrat nežádoucí

Kdo páchá Mladou na Malý?

Jitka Hejlová, Eliška Raiterová, Vít Zborník, Oskar Helcel (foto), David Slížek, Jakub Hulák, Lenka Huláková a další.
Neprochází jazikovou korektúrou...